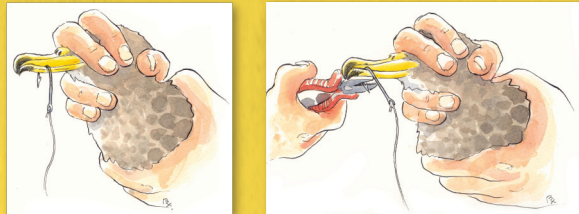

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ ΣΕ ΑΓΚΙΣΤΡΩΜΕΝΑ ΠΟΥΛΙΑ

• Σε περίπτωση που το αγκίστρι έχει πιαστεί στο ράμφος του πουλιού:

Πιάνουμε προσεκτικά και ακινητοποιούμε το κεφάλι και το ράμφος του πουλιού (ΠΡΟΣΟΧΗ στα δυνατά ραμφίσματα των μεγαλόσωμων πουλιών!). Στη συνέχεια κόβουμε με έναν κόφτη τη μύτη του αγκιστρίου και το αφαιρούμε.

• Σε περίπτωση που το πουλί έχει καταπιεί το αγκίστρι:

Πιάνουμε προσεκτικά το πουλί, αποφεύγοντας ιδιαίτερα το ράμφος του. Δεν τραβάμε την πετονιά, γιατί μπορεί να προκληθούν εσωτερικά τραύματα. Κόβουμε την πετονιά ώστε να μην εξέχει πολύ και μπλεχτεί, αφήνοντας όμως να εξέχει ένα μικρό τμήμα της από το ράμφος του πουλιού.

Αφού κόψουμε την πετονιά, δεν αφήνουμε το πουλί ελεύθερο, γιατί το πιθανότερο είναι να πεθάνει αργότερα εξαιτίας εσωτερικών τραυμάτων. Τοποθετούμε το πουλί σε ένα χαρτόκουτο (το μέγεθος του χαρτόκουτου πρέπει να είναι τέτοιο ώστε το πουλί να μπορεί να σταθεί όρθιο, αλλά να μην μπορεί να κάνει περιττές κινήσεις), στο οποίο έχουμε ανοίξει μικρές τρύπες και έχουμε στρώσει εφημερίδες. Επικοινωνούμε άμεσα με ένα από τα παρακάτω Κέντρα Περίθαλψης Άγριων Ζώων.

Κέντρα Περίθαλψης Άγριων Ζώων:

ΑΛΚΥΟΝΗ (Πάρος): 22840 22931, 6944 741616

ΑΝΙΜΑ (Αθήνα): 210 9510075, 6972 664675

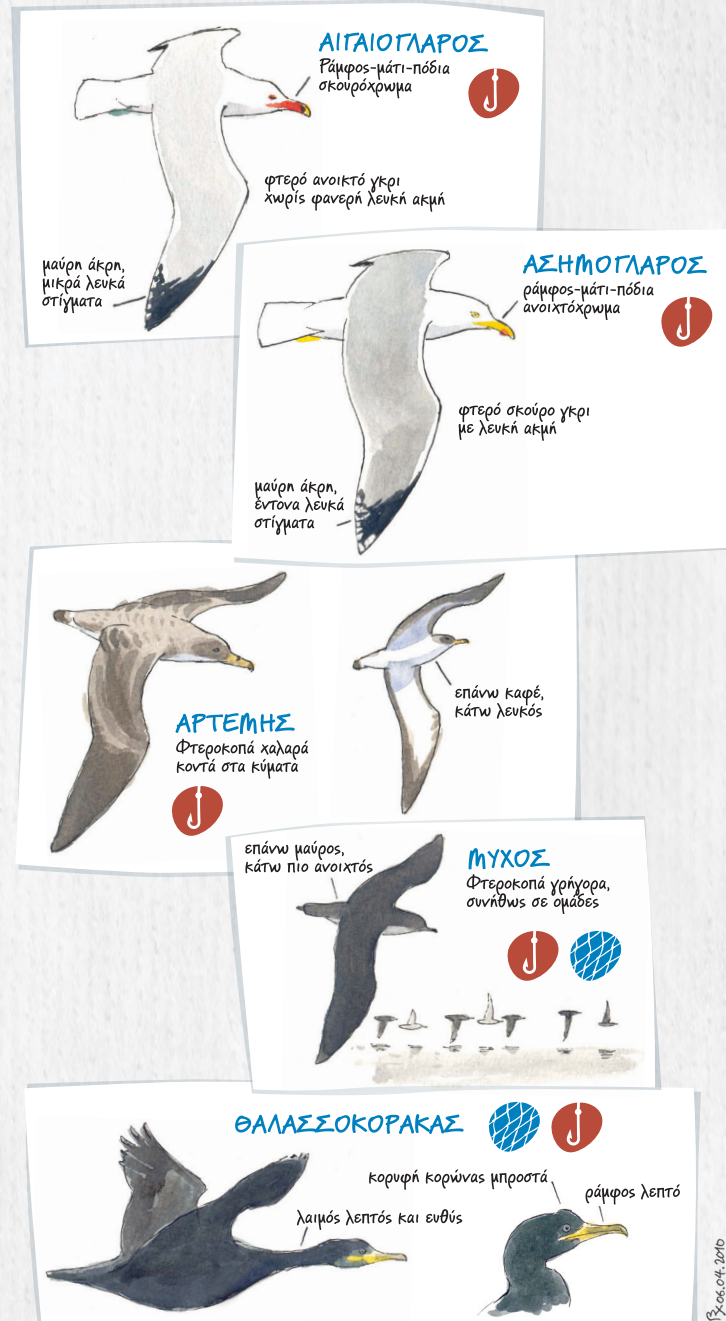
ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΖΩΗ (Θεσσαλονίκη): 6979 914852

ΕΚΠΑΖ (Αίγινα): 22970 31338, 6979 914851

! Μην ξεχνάτε:

Η προσπάθεια όλων μας να σωθούν και στη συνέχεια να απελευθερωθούν τα πουλιά και πάλι στη φύση είναι σημαντική, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για απειλούμενα είδη όπως ο Αιγιάγλαρος.

ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΥΛΙΩΝ

Παγιδεύεται σε: δίκτυα παραγάδια βυθού

Η Ορνιθολογική

Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία είναι περιβαλλοντική, μη κερδοσκοπική οργάνωση με σκοπό την μελέτη και προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους στην Ελλάδα, θεωρώντας τα ως βασικά στοιχεία της ελληνικής φύσης. Από το 1982 εργάζεται ώστε να διασφαλίσει ένα βιώσιμο περιβάλλον τόσο για τα πουλιά όσο και για τον άνθρωπο. Το έργο της περιλαμβάνει δράσεις προστασίας, ενημέρωσης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αλλά και παρεμβάσεις για κρίσιμα θέματα του φυσικού περιβάλλοντος. Είναι εταίρος της BirdLife International, της μεγαλύτερης παγκόσμιας ομοσπονδίας για την προστασία των πουλιών και των βιοτόπων τους.

LIFE07 NAT/GR/000285

Το Πρόγραμμα LIFE για τα θαλασσοπούλια

Έχοντας συνεχή παρουσία και δράση τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια στο νησιωτικό χώρο, η Ορνιθολογική έχει αποκτήσει σημαντική εμπειρία και γνώση, που αξιοποιεί σήμερα στην υλοποίηση του προγράμματος LIFE-ΦΥΣΗ «Υλοποίηση δράσεων διατήρησης για τα Θαλασσοκόρακα και τον Αιγιάγλαρο και αναγνώριση Θαλάσσιων Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά της Ελλάδας» (LIFE07 NAT/GR/000285). Το πρόγραμμα υλοποιείται σε 17 Ζώνες Ειδικής Προστασίας και την ευρύτερη περιοχή τους κατά την περίοδο 2009-2012, σε συνεργασία με την Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας (ΜΟΜ), το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ), το ΤΕΙ Ιονίων Νήσων και την Πορτογαλική Ορνιθολογική Εταιρεία (SPEA), με την οικονομική υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τη συγχρηματοδότηση του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη.

Ευχαριστούμε περισσότερους από 400 αλιείς σε όλη την Ελλάδα, που έχουν συμβάλει στη μελέτη της τυχαίας παγίδευσης θαλασσοπουλιών και στα προτεινόμενα μέτρα πρόληψης, με τις γνώσεις, τις εμπειρίες και τις προτάσεις τους.

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Αθήνα: Θεμιστοκλέους 80, 10681, Αθήνα, Τηλ. | Fax 210 8228704, 210 8227937
Θεσσαλονίκη: Κομνηνών 23, 54624, Θεσσαλονίκη, Τηλ. | Fax 2310 244245

www.ornithologiki.gr/seabirds

Επιμέλεια: Ρούλα Τρίγκου | Κείμενα: Jakob Fric, Παναγιώτης Λατσούδης & Ρούλα Τρίγκου
Σχέδια: Βασίλης Χατζηρυσσάνης | Γραφιστική επιμέλεια: Sandiρο Όλγα Βλάχου
Φωτογραφίες: Α. Χρηστίδης, Α. Ευαγγελίδης, Θ. Καστριτίς, Β. Lascelles, Γ. Μαρκανδός, Κ. Παπακωνσταντίνου

Πώς να αποφύγουμε την τυχαία παγίδευση θαλασσοπουλιών

**ΤΑ ΑΓΚΙΣΤΡΙΑ
ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΤΑ ΨΑΡΙΑ,
ΟΧΙ ΓΙΑ ΤΑ
ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΥΛΙΑ!**

Θαλασσοπούλια και αλιεία: ένας σκοπός, δύο όψεις

Τα θαλασσοπούλια και οι ψαράδες μοιράζονται τη θάλασσα για έναν κοινό σκοπό: για να ψαρεύουν. Η μεταξύ τους όμως σχέση έχει δύο όψεις:

Από τη μια, κάποια θαλασσοπούλια εκμεταλλεύονται την αλιευτική δραστηριότητα των ανθρώπων και επισκέπτονται τα αλιευτικά σκάφη για να τραφούν με τα απορριπτόμενα αλιεύματα. Από την άλλη, μπορεί τα ίδια να παγιδευτούν σε αλιευτικά εργαλεία, είτε γιατί ξεγελιούνται από τα αγκιστρωμένα δολώματα των παραγαδιών ή απλώς γιατί ψαρεύουν στην ίδια περιοχή όπου έχουν ριχτεί δίκτυα.

Έτσι, η σχέση μπορεί να καταστεί επιζήμια τόσο για τα ίδια τα πουλιά όσο και για τους ψαράδες που δοκιμάζονται από τις υλικές φθορές στον αλιευτικό εξοπλισμό ή τα δολώματα.

Ωστόσο η διπλή ζημιά μπορεί να μειωθεί με τη λήψη μέτρων πρόληψης που έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία τόσο παγκοσμίως όσο και στην Ελλάδα με την πρωτοβουλία των ίδιων των ψαράδων.

Οι επιπτώσεις της αλληλεπίδρασης των θαλασσοπουλιών με την αλιεία δεν μπορούν να αποφευχθούν πλήρως, αλλά μπορούν να μειωθούν σημαντικά προς όφελος τόσο των θαλασσοπουλιών όσο και των ψαράδων.

Θαλασσοπούλια στις ελληνικές θάλασσες

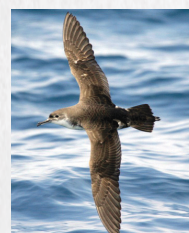
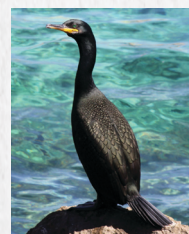
Το Αιγαίο και το Ιόνιο πέλαγος φιλοξενούν τους μεγαλύτερους πληθυσμούς από τα πέντε πιο χαρακτηριστικά είδη θαλασσοπουλιών της Ανατολικής Μεσογείου:

Ο Ασπυγόλαρος είναι το πιο πολυάριθμο θαλασσοπούλι στις ελληνικές θάλασσες και ως εκ τούτου ο πιο γνώριμος γλάρος. Ακολουθεί συχνά τα αλιευτικά σκάφη καθώς σημαντικό μέρος της διατροφής του αποτελείται από τα απορριπτόμενα αλιεύματα. Περισσότερα από 100.000 ζευγάρια ζουν στις ελληνικές θάλασσες.

Ο Αιγαιόγλαρος ζει στον παράκτιο χώρο και αναζητά την τροφή του στην επιφάνεια της θάλασσας. Το Αιγαίο φιλοξενεί τον μεγαλύτερο πληθυσμό του στην Ανατολική Μεσόγειο που έχει όμως μειωθεί την τελευταία δεκαετία σχεδόν στο μισό και ανέρχεται σήμερα σε μόλις 350-500 ζευγάρια. Στην Ελλάδα απειλείται με εξαφάνιση.

Ο Θαλασσοκόρακας είναι παράκτιο θαλασσοπούλι που πιάνει ψάρια σε βάθη έως 60 μέτρα. Ο πληθυσμός του στις ελληνικές θάλασσες, που ανέρχεται σε 1.300-1.450 ζευγάρια, αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 10% του παγκόσμιου πληθυσμού του είδους.

Ο Μύχος και ο Αρτέμης ζουν κυρίως στο ανοιχτό πέλαγος και επιστρέφουν στις αποικίες τους μόνο τη νύχτα. Στη Ελλάδα φωλιάζουν περίπου 5.000 ζευγάρια Αρτέμη και 4.000-7.000 ζευγάρια Μύχου. Εκτιμάται ότι κατά τη περίοδο της μετανάστευσης (άνοιξη & τέλος καλοκαιριού) τουλάχιστον 25.000-30.000 Μύχοι, που αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού του είδους, διέρχονται μέσω του Αιγαίου από και προς τη Μαύρη Θάλασσα. Και τα δυο είδη τρέφονται με ψάρια κοντά στην επιφάνεια, αλλά οι Μύχοι βουτούν επίσης μέχρι βάθος δεκάδων μέτρων για να πιάσουν τη λεία τους. Συνήθως δεν ακολουθούν τα αλιευτικά σκάφη, εκτός εάν βρουν την ευκαιρία για εύκολη τροφή στα δολώματα των παραγαδιών!

Επιπτώσεις σε είδη θαλασσοπουλιών

Τα θαλασσοπούλια που πιάνονται σε δίκτυα ή παραγάδια είναι συνήθως **ενήλικα πουλιά** που βρίσκονται στην Ελλάδα κατά την περίοδο της αναπαραγωγής και επομένως η θνησιμότητά τους μειώνει τους αναπαραγωγικούς πληθυσμούς τους.

Τα είδη που πιάνονται σε **παραγάδια βυθού** είναι οι Μύχοι και οι Αρτέμνες και σπανιότερα οι Αιγαιόγλαροι και οι Ασπυγόλαροι.

Τα είδη που πιάνονται σε **δίκτυα** είναι οι Μύχοι και οι Θαλασσοκόρακες. Τα πουλιά αυτά μπορεί να παγιδευτούν περιστασιακά, αλλά αν πιαστούν σε δίκτυα, οι αριθμοί τους μπορεί να είναι μεγάλοι (μερικές δεκάδες ή ακόμα και εκατοντάδες πουλιά).

Η Ελλάδα έχει τον μεγαλύτερο αλιευτικό στόλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρόλο που τα πουλιά που πιάνονται ανά αλιευτικό σκάφος είναι ελάχιστα, αθροιστικά ο συνολικός αριθμός των θαλασσοπουλιών, κυρίως Αρτέμνων και Μύχων που παγιδεύονται κάθε χρόνο στα αγκιστρία των παραγαδιών εκτιμάται σε εκατοντάδες άτομα.

Μέτρα πρόληψης για να μην "ψαρεύουμε" θαλασσοπούλια!

- Ρίχνουμε παραγάδια τη **νύχτα** και με **μειωμένο φωτισμό** στο αλιευτικό σκάφος.
- Αποφεύγουμε να ρίξουμε παραγάδια όταν στην περιοχή υπάρχει **παρουσία μεγάλων κοπαδιών Μύχων ή Αρτέμνων**, κυρίως την άνοιξη και το καλοκαίρι.
- Χρησιμοποιούμε **σημαδούρες** με έντονο χρώμα, για να εκφοβίσουμε τα θαλασσοπούλια κατά τη ρίψη των παραγαδιών.
- Απομακρύνουμε τα πουλιά με **δυνατούς ήχους** όταν πλησιάζουν κοντά στα εργαλεία, την ώρα του **καλαρίσματος**.
- Τοποθετούμε επιπρόσθετα **βαρίδια** σε παραγάδια βυθού για να **βυθίζονται ταχύτερα**.
- Χρησιμοποιούμε **ξεπαγωμένα δολώματα** σε αφροπαράγαδα, επειδή βουλιάζουν ταχύτερα.
- Αποφεύγουμε να ρίξουμε **δίκτυα** σε τοποθεσίες όπου οι Θαλασσοκόρακες και οι Μύχοι δημιουργούν **μεγάλα κοπάδια** στη θάλασσα ή την ακτή, κυρίως κατά τις απογευματινές ώρες.